

V Ostravě opět ožívá debata, co dál s areálem vysokých pecí

Iva Havlíčková, Moravskoslezský deník

Areál někdejších vysokých pecí nechce jeho majitel, společnost Vítkovice, zachovat v takovém rozsahu, jako je dnes. Nové vedení firmy proto ustavilo komisi, která má památky v Dolní oblasti Vítkovic přehodnotit.

Názor ministerstva kultury na někdejší vysoké pece je však jednoznačný. „Ministerstvo kultury trvá na ochraně a zachování areálu v rozsahu národní kulturní památky vymezené příslušným nařízením vlády," uvedla mluvčí ministerstva Kateřina Besserová.

Areál starých vítkovických železáren s dolem Hlubina, které je kulturní památkou, zaujímá asi jedenáct hektarů Dolní oblasti. Celkově má Dolní oblast přes tři sta hektarů. V září roku 1998 tam byla ukončena výroba surového železa a koksu. Po výrobě zůstaly v majetku podniku provozy se silně ekologicky znečištěnými pozemky, technologickými zařízeními a stavebními objekty. „U některých zařízení je mi opravdu divné, proč bychom je měly zachovat jako památku. Navíc ekonomická šance na rozumné provozování není. Ročně by to přišlo na čtyřicet až padesát milionů korun," uvedl generální ředitel Vítkovic Jan Světlík.

Podle studie památkářů ale vynaložené náklady na zachování a zpřístupnění areálu v porovnání s prostředky nutnými na demolici a dekontaminaci území jsou nižší a přínosnější. Připomínají, že díky obnově areálu vzniknou i dlouhodobá pracovní místa. Areál navíc čeká na zápis na Seznam světového dědictví v UNESCO, který se předpokládá v roce 2011. „Jestliže nyní ty peníze nemáme a všechno zbouráme, až peníze za deset patnáct let budeme mít, budeme litovat," míní architekt Radim Václavík, který se mapováním Dolní oblasti dlouhodobě zabývá a na využití oblasti vytvořil několik studií.

Ministerstvo kultury navíc tvrdí, že finanční podpora areálu vysokých pecí je jednou z jeho dlouhodobých priorit. „Obdržíme-li projekt postupné obnovy, jsme připraveni k významné déletrvající finanční pomoci," uvedla mluvčí ministerstva. Například areál bývalého Dolu Hlubina v sousedství vysokých pecí získal na tento rok více než desetimilionovou dotaci a může se tam zahájit řada oprav.

„Je nešťastné debatovat, kde vzít peníze, když jsme se ještě neshodli na tom, že zachování Dolní oblasti je pro Ostravu důležité. Pokud ano, pokud nechceme, aby z identity města zmizela část, která je po velkou část historie formovala, tak to jasně řekněme a formulujme to jako zásadní rozhodnutí i na úrovni samosprávy. Samozřejmě je možné, že se peníze nakonec nenajdou, avšak pokud jasně formulujeme své rozhodnutí, bude snaha získat finance koordinovanější a šance na úspěch větší," míní Václavík.

Avšak i vedení ostravského magistrátu míní, že zachovat areál vysokých pecí v současném rozsahu bude pro daňové poplatníky velké sousto. „Rozsah areálu je velký a na údržbu peníze nejsou," uvedl Ruprich.

Například rozpočet města Ostravy letos nepočítá na areál vysokých pecí ani s jednou korunou. „Náš majetek to není, nicméně jakýmsi způsobem se angažovat můžeme," dodal Ruprich s tím, že by mohli požádat například o peníze ze strukturálních fondů Evropské unie.

Podobné technické památky v Evropě nebourají

V Evropě je několik oblastí, kde se podařilo zachovat staré průmyslové lokality. Například celé území města Ironbridge ve Velké Británii se přeměnilo ve skanzem, dokumentující život v počátcích průmyslové revoluce.

Dalším příkladem je španělské Bilbao, které již od středověkých dob proslulo výrobou železa a ocelových výrobků. Nyní je z ocelářského centra muzeum, kterému vévodí stavba světoznámého architekta Gehryho, která do města přitahuje řadu nadšenců pro nové tendence v současném umění. Komplex vysokých pecí v německém Völkingenu se užívá pro pořádání koncertů včetně nahrávání rockové hudby, konají se tam divadelní festivaly, výstavy a různé konference. (ha)